

Persoonlijke ervaringen met de christelijke en andere tradities.

Zelf ben ik, zoals de meesten van mijn generatie (geboren 1961) opgevoed in een christelijke omgeving. Mijn ouders waren als kind geïndoctrineerd, ondergingen “geloof” onder dwang met drie maal per dag naar de Kerk op zondag, zodat zij zich op volwassen leeftijd afkeerden van hun traditie. Slechte ervaringen met de pastoor waren de spreekwoordelijke druppel. Zij beperkten zich nog tot de begrafeningen, huwelijk, doop, communies.

Eén van de eerste ervaringen die ik heb onthouden uit mijn prille jeugd was de totale **AFKEER van de nonnen in de kleuterschool**. Als kleuter kon ik daar geen woorden aan geven of er over vertellen, maar de ervaring was overweldigend. Gelukkig had ik hen niet als leerkracht, maar de sfeer van macht, superioriteit, dominantie, onderdrukking, verbale agressie, negativiteit, hypocrisie, wereldvreemdheid, paternalisme, op geld belust, gebrek aan empathie en menselijke warmte, heeft op mij als hoogsensitief kind overduidelijk een erg beklievende indruk gemaakt.

Zij konden hun persoonlijke frustraties afreageren op weerloze kinderen. Zwijgen was de enige optie.

In het lager onderwijs en vooral in het middelbaar waren we mondig genoeg om als meisjes onder elkaar hen de meest afgrijselijke spotnamen te geven. Af en toe was er sabotage. Ze voelden aan als een noodzakelijk kwaad, maar gezien hun machtspositie in de christelijke scholen was het een kwestie van ondergaan. Elk verzet werd genadeloos afgestraft. In die tijdsgeest, en alleszins bij mij thuis en bij velen, was hier thuis over spreken verboden. Je kreeg thuis commentaar, zodat je het niet in je hoofd haalde om hulp of steun te zoeken. Nonnen hadden macht en status waar mensen niet openlijk over durfden te spreken.

Een uitgesproken positieve ervaring had ik tijdens een soort dagelijkse bedevaart in de maand mei, de Mariamaand, naar de grot. Iedereen uit de buurt kwam er dagelijks samen voor de verering. Het mooie was dat er geen enkele vorm van autoriteit was. Het was een volkse bijeenkomst in de vrije natuur, met nauwelijks regels. Een mooi voorbeeld hoe rituelen een gemeenschapsgevoel, een gevoel van samenhang, er bij horen kunnen creëren

Het absoluut dieptepunt was een bezoek van de **nonnen** bij mijn ouders thuis **als gewetenloze ronselaars**. Voor mij was het een uitgemaakte zaak op mijn 12 jaar dat ik ASO wou doen. De nonnen maakten mijn ouders wijs dat ik nog alles zou kunnen doen als ik Handel zou doen in plaats van ASO. Raaaaaazend was ik op dat moment. Mijn leven lang heb ik hier de rekening voor betaald en ik wist op dat moment reeds hoe moeilijk ik het zou krijgen door een foute basisvorming.

Meisjes mochten in die tijd wel studeren voor een diploma in een verzorgende rol als verpleegster, leerkracht of uitvoerende taken als secretaresse, maar ze moesten vooral hun plaats kennen.

Assertiviteit, mondigheid stond niet bij de vaardigheden en werd afgekeurd.

Het Centrum voor Leerlingenbegeleiding(toen nog PMS) heeft mij telkens een fout studieadvies gegeven (geknipt als secretaresse), waarbij ik niet werd ondersteund om een betere keuze te maken. Allemaal zogenaamd met goede bedoelingen, om toch maar kinderen te doen passen in het gewenste patroon. Ik heb de fout gemaakt te denken dat die mensen het goed wisten, terwijl er andere agenda's speelden. Mijn zelfvertrouwen raakte beschadigd.

Zelf ben ik net op tijd ontsnapt aan de dwang van “ de biecht”. Dit ritueel van verplichte zelfbeschadiging, vernedering, ondermijning van zelfvertrouwen is mij bespaard gebleven, althans in de formele zin.

Zelf ben ik tot mijn 18 jaar naar scholen geweest met enkel meisjes.

In de christelijke scholen van de Kempen werd een goede schoolse opleiding gegeven. Wij werden opgevoed om kennis te verwerven.

Vaardigheden ontwikkelen om met voldoende zelfvertrouwen de nodige stappen in de wereld te zetten ontbrak volledig.

Ik ervaar dit als schuldig verzuim. De christelijke school als middel om vrouwen te onderdrukken, door en voor vrouwen, met de christelijke koepel als stok achter de deur en legitimatie.

Ik heb mijn Communie gedaan, waar ik mij nog zeer weinig van herinner. Inspirerend zal het dus niet geweest zijn.

De lessen van catechese in het lager onderwijs waren van aanvaardbare kwaliteit. Het bleef helaas beperkt tot theorie, met een gebrek aan het aanleren van vaardigheden.

In het lager middelbaar was er een moderne leerkracht die het aandurfde om los te komen van de letterlijke betekenis van de parabels in de bijbel. Zij deed een zeer verdienstelijke poging om een volwassen versie te brengen van de lessen uit de Bijbel. Haar benadering is mij bijgebleven als een verademing en opluchting. Helaas was zij de enige en was het een spreekwoordelijke druppel op een hete plaat. De tijd ontbrak haar om meer impact te hebben. Ik vond het zelf zeer moeilijk en vraag mij af hoeveel klasgenoten het begrepen hebben.

Nadien was het terug de “vertrouwde letterlijke versie”.

Op de Universiteit van Antwerpen werd de les filosofie gebracht door Libert Van der Kerken, een jezuïet, geïnspireerd door Hegel. De helft van de cursus bestond uit zijn visie op Hegel. Ik heb dit als zeer theoretisch ervaren. Ex cathedra onderwijs in de meest zuivere vorm, zonder enige vorm van interactie. Filosoferen zonder interactie??? Onbegrijpelijk voor mij.

Alle lessen van godsdienst werden van bovenaf gedecreteerd. (Top down) Elke inbreng van onderuit (bottom up) ontbrak. Een eigen mening werd nooit gevraagd of toegelaten.

Persoonlijke ontwikkeling, of een persoonlijke mening vormen was blijkbaar ongewenst.

Bijzonder schrijnend in de jaren '60 en '70 vond ik het neerkijken op de “negerkes”. Paternalisme in ernstige graad. Zij moesten geholpen worden , met een erestatuut voor de hulpverlener.

Wanneer ik naar een klasreünie ging (na 25 jaar) was ik compleet verbijsterd. Ik had verwacht dat er enkele meisjes iets creatiefs zouden gedaan hebben en buiten de klassieke paden waren getreden. Wij zaten in Vorselaar tussen zeer veel intelligente (en hoogstwaarschijnlijk meerdere hoogbegaafde) leerlingen.

Resultaat: enkel voorspelbare carrières in onderwijs, verpleging, secretariaat zonder universiteit.

Er waren ongetwijfeld vrouwen met een sterk KernTalent voor Zorgende Empathie, en andere vereiste KernTalenten om veel voldoening te halen uit die loopbanen.

Wat voor mij schokkerend was dat iedereen de typisch ‘ vrouwelijke ‘ loopbanen had gevolgd.

Iedereen had klaarblijkelijk gedaan wat was ‘opgedragen’. Zo veel intelligentie bij elkaar en perfect ‘ onder controle ‘ gehouden door de perfecte indoctrinatie. Ik kan met geen woorden uitdrukken hoe diep dit mij geschokt en geraakt heeft. Opnieuw een gevoel van razernij om zoveel gemiste kansen.

Persoonlijke zoektocht

Na een huwelijk en opvoeding van twee dochters begon ik mij rond mijn veertig een aantal existentiële vragen te stellen, en begon een uitgesproken persoonlijke zoektocht.

Het leven van Jezus heb ik altijd inspirerend gevonden, maar al de rest vergat ik altijd, ook al had ik het 100 keer gehoord.

Ik heb gans mijn leven de indruk gehad dat ik enkel kan onthouden wat klopt. Al de rest vergeet ik, ook al probeer ik echt om het te onthouden. Het blijft gewoon niet opgeslagen.

Het machtsinstituut, de dogma's van de Katholieke Kerk, het zondebesef, het afwijzen van het lichaam en gevoelens,.... Ik had er weinig te zoeken, zoals veel zoekers van mijn leeftijd of jonger.

En zoals voor vele zoekers ging de zoektocht naar het Oosten.

Het boeddhisme gaf de meeste verleiding. Het machtsinstituut ontbrak er, geen dogma's, geen zondecultuur, een aantal waardevolle richtlijnen voor menselijk handelen en omgaan met het lijden.

Ik heb veel boeken gelezen over boeddhisme en hierin veel waardevols gevonden.

Ik heb behoorlijk wat meditaties gedaan.

Maar welke plaats is er voor vrouwen in het boeddhisme?

Als vrouw ervaar ik in het boeddhisme een benadering die nog veel mannelijker is dan het christendom. Zeker in het Tibetaans boeddhisme. Mannen leiden overal op een erg mannelijke manier. De mannelijke weg is de norm.

Er wordt wel veel over gevoelens gedoceerd, maar of er echt gevoeld wordt???

Ik heb het weinig of niet ervaren. Ik ben zeer gevoelig voor ‘ practice what you preach’.

Een mooie theorie die in de praktijk teveel gevoelens onderdrukt kan mij uiteindelijk onvoldoende bekoren.

In het christendom is er tenminste nog Maria, de vrouwelijke versie.

Een industrieel ingenieur die met elektriciteit bezig was, en ook zoekende, vertelde ooit het verhaal dat ‘het licht aangaat’ als hemel en aarde verbonden worden. Boeddhisten blijven voor mij te dicht bij de grond.

Intussen had ik een ‘leraar’ gevonden die wijsheid gevonden had in India, bij de Sikh-traditie.

Hij heeft mij gedurende 7 jaar één maal per maand in een klein groepje ‘zoekers’ de Indische wijsheden bijgebracht. India is wel één van de meest vrouwonvriendelijke landen ter wereld, en zijn Indische leraar gaf vrouwen met klachten over hun echtgenoot het advies om te aanvaarden en er op te vertrouwen dat hun man uiteindelijk wel tot inzicht zou komen.....

Mijn Vlaamse leraar heeft mij in die 7 jaar ongelooflijk veel wijze inzichten bijgebracht. Maandelijks werd er een tekst voorgelezen van Rumi, Meister Eckhart, Williges Jäger, zijn Indische leraar, enz. waarbij er in een kleine besloten kring op diepteniveau werd gepraat over deze mystieke teksten. Uitzonderlijk luxueuze ervaringen... Alle essentiële levensvragen, klassieke valkuilen, elke keer opnieuw.... Waarbij ieder van ons groepje zijn eigen persoonlijke worstelingen had.

Hoewel deze leraar maar één van onze zoekers heeft kunnen ‘bekeren’ naar de Indische traditie, bleef hij altijd ongelooflijk open voor de vele wijsheden in de wereld. We werden nooit onder druk gezet. Een zeer zeldzame eigenschap.

Uiteindelijk heb ik via hem ‘mijn’ wijsheid gevonden bij Williges Jäger, een benedictijner monnik, die ook zenleraar is.

Jäger heeft een synthese gemaakt van het christendom, boeddhisme en moderne wetenschap als quantumfysica. Een verhaal van én – én. In plaats van altijd maar of/of. En als kers op de taart is er nergens iets vrouwonvriendelijks in zijn boeken te bespeuren, wel integendeel.

De boeken van Jäger zijn minder vlot toegankelijk. Zijn teksten bevatten veel lagen die pas na herhaald lezen duidelijk worden, en ik betwijfel of ik de dieperliggende waarde zou ontdekken zonder ‘mijn maandelijks lessen’.

Voor mij een absolute verademing in een wereld van consumentisme, oppervlakkigheid, ‘meten is weten’, ...

In de periode 2011-2015 heb ik veel lessen Comparatieve Filosofie gevolgd bij de Universiteit Antwerpen. In deze lessen werd onder het gedachtegoed van Ulrich Libbrecht geprobeerd de Westerse filosofie te verbreden naar het Oosten, Afrika, Native Americans, ... Ondanks de verdienstelijke pogingen van Libbrecht bleef het mij storen dat de Westerse rationale reflex te sterk bleef. Filosofie is voor mij een te beperkend paradigma.

PS. Dit is een uitgesproken persoonlijk verhaal, gekleurd door hoogsensitiviteit en persoonlijke KernTalenten. Slechts een kleine minderheid zal het zo ver gaan zoeken.

Toch ben ik er van overtuigd dat dit geen unieke weg is, en er velen zijn die een weg afleggen die vergelijkbare patronen vertoont. Dit wordt ook bevestigd door ervaringen beschreven in het boek 'Zen in de 21 ste eeuw'.